

CONFERINȚELE ZONALE ONLINE – 2021: INTEGRITATE PROFESIONALĂ ȘI PERSPECTIVE DE VIITOR

**Ecaterina DMITRIC,
Natalia GHIMPU,
Biblioteca Națională a Republicii
Moldova**

Rezumat: Articolul reflectă principalele subiecte abordate în cadrul Conferințelor Zonale 2021, specificând cele mai importante experiențe inovatoare implementate în perioada provocată de pandemia COVID-19, de către bibliotecile din cadrul Sistemului Național de Biblioteci. De asemenea au fost luate în dezbateri prioritățile profesionale ale anului 2021, reliefând diverse probleme și provocări profesionale. În acest context aspectele ce țin de: competențele de lectură într-o perspectivă a învățării pe tot parcursul vieții; digitalizarea activității bibliotecare: proiecte, programe, infrastructură; incluziunea digitală a personalului de specialitate din biblioteci; dezvoltarea serviciilor în bază de TIC, accesibile de la distanță; dezvoltarea și promovarea Științei Deschise rămân a fi actuale și oportune din perspectiva tendințelor secolului al XXI-lea.

Cuvinte-cheie: conferințe zonale, personal de bibliotecă, servicii de bibliotecă, incluziune digitală, prioritățile bibliotecarilor.

Abstract: The article reflects the main topics discussed at the 2021 Zonal Conferences, specifies important innovative experiences implemented by libraries of the National Library System in the period caused by the COVID-19 pandemic. Professional priorities of the year 2021 were approached, highlighting various professional issues and challenges. In this context, the following aspects to remain current and timely from the perspective of 21st century: reading skills for lifelong learning, digitization of library activity (projects, programs and infrastructure), digital inclusion of specialized library staff, development of ICT-based distant services, enlargement and promotion of Open Science.

Keywords: zonal conferences, library staff, library services, digital inclusion, library staff priorities.

Conferințele Zonale (CZ) 2021, organizate de către Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova (MECC), Biblioteca Națională a Republicii Moldova (BNRM), Biblioteca Națională pentru Copii „Ion Creangă” (BNC „I. Creangă”) în parteneriat cu administrațiile publice locale, Centrele biblioteconomice naționale, teritoriale și departamentale au fost organizate în perioada 22-29 iunie 2021 cu genericul „Biblioteca în era post-COVID: digitalizare, disponibilitate, dezvoltare”. Prin tradiția și importanța semnificativă în mediul profes-

sional biblioteconomic din Republica Moldova, CZ erau organizate în patru zone ale Republicii în formatul tradițional. Potrivit acestei structuri, activitatea acestei întruniri profesionale, deja de doi ani consecutiv se organizează în formatul online pe platforma online de comunicare ZOOM care întrunește personalul de specialitate din Sistemul Național de Biblioteci (SNB). Astfel au fost organizate pentru 4 zone: Nord (22 iunie 2021 cu participarea următoarelor centre biblioteconomice: Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A. Russo”, Bălți; Biblioteca Municipală (BM)

„Eugeniu Coșeriu”, Bălți; Biblioteca Publică Raională (BPR) Briceni; BPR „I. Druță”, Dondușeni; BPR Edineț, Biblioteca Publică Orășenească (BPO) „I. Creangă” Florești; BPR „V. Coroban”, Glodeni; BPR „Iu. Filip”, Drochia; BPO „E. Loteanu”, Ocnița; BPR Sângerei), Centru 1 (24 iunie 2021, cu participarea următoarelor centre biblioteconomice: BM „B.P. Hasdeu”, Chișinău; Direcția Generală Educație, Tineret și Sport, mun. Chișinău; BPR Anenii Noi; BPR „Gr. Vieru”, Călărași; BPR „A. Donici”, Orhei; BPR „M. Eminescu”, Rezina; BPO Râșcani; BPR „M. Sadoveanu”, Strășeni; BPO Șoldănești; BM „M. Sadoveanu”, Soroca; BPR „V. Alecsandri”, Telenești), Centru 2 (25 iunie 2021, cu participarea următoarelor centre biblioteconomice: Biblioteca Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, BPO Basarabeasca; BPR „I. Ungureanu”, Căușeni; BPO „T. Isac”, Criuleni; BPR Dubăsari, BPR „ÎPS A. Plămădeală”, Hâncești; BPR „P. Ștefănuță”, Ialoveni; BPR „M. Eminescu”, Fălești; BPR Nisporeni; BPR „D. Cantemir”, Ungheni); Sud (29 iunie 2021, cu participarea următoarelor centre biblioteconomice: Universitatea de Stat „B. P. Hasdeu” din Cahul, BPR „A. Ciurunga”, Cahul; BPR Cantemir; BPO „M. Eminescu” Cimișlia; BPR „V. Matei”, Leova; Universitatea de Stat din Comrat, Biblioteca Centrală UTAG; BPO Ștefan Vodă; Universitatea de Stat din Taraclia, BPR Taraclia).

Scopul CZ reprezintă sprijinirea bibliotecilor în implementarea priorităților profesionale, stabilite pentru anul 2021 de către Forumul Managerilor din cadrul Sistemului Național de Biblioteci (din 4 noiembrie 2020) și în vederea implementării Programului Național Lectura Central, ediția a IV-a, 2021. Conferințele zonale sunt considera-

te reuniuni specifice în scopul diseminării celor mai bune practici, experiențe, inovații și reprezintă o modalitate eficientă de comunicare, promovare și dezvoltare a personalului de specialitate din bibliotecile Republicii Moldova. Echipa de experți din acest an au fost: Ana Plămădeală, Elena Pintilei, Vera Osoianu, Eugenia Bejan, Lilia Tcaci, Ludmila Corghenci, Ecaterina Dmitric, Margareta Cebotari, Lilia Povestca, Natalia Ghimpu, Victoria Vasilica, Angela Drăgănel, Valentina Popa, Svetlana Ucrainciuc.

Agenda conferințelor din acest an a inclus: mesaje de inaugurare din partea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării (A. Plămădeală, consultant superior, DAIC, MECC); mesajul directorului general BNRM, președinte ABRM (E. Pintilei); abordare generală privind activitatea bibliotecilor în era post-COVID (reliefață de către moderatoarele CZ (V. Osoianu, director adjunct BNRM, E. Bejan, director general BNC „I. Creangă”), urmată de cinci sesiuni constituite din următoarele componente, cu implicarea experților și personalului de specialitate din biblioteci după cum urmează:

- Dezvoltarea competențelor de lectură într-o perspectivă a învățării pe tot parcursul vieții – experți: E. Dmitric, M. Cebotari;
- Digitalizarea activității bibliotecare: proiecte, programe, infrastructură – experți: V. Popa, S. Ucrainciuc;
- Incluziunea digitală a personalului de specialitate din biblioteci – expert: L. Povestca;
- Dezvoltarea serviciilor în bază de TIC, accesibile de la distanță – experți: L. Tcaci, E. Dmitric, N. Ghimpu;
- Dezvoltarea și promovarea Științei Deschise – experți: V. Vasilica, A. Drăgănel.

Evaluarea lucrărilor Conferințelor zonale:

- **Componența numerică și funcțională a participanților: 301 în total, inclusiv:**

Zona	MECC	Biblioteci naționale	Biblioteci publice teritoriale, reprezentanți APL	Biblioteci din învățământ (școlare, universitare)	Biblioteci specializate	Total
Zona Nord	1	11	35	1-USARB	-	48
Zona Centru (1)	1	11	63	10 (ASEM, dir. învăț. liceu, colegiu)	-	85
Zona Centru (2)	1	11	60	8 (Dir. învăț și liceu)	-	80
Zona Sud	1	11	75	1 (US din Comrat)	-	88
Total	4	44	233	20		301

▪ **Comunicări:**

Locație	Comunicări, intervenții ale experților	Comunicări ale reprezentanților rețelelor de biblioteci
Zona Nord	10	7
Zona Centru (1)	9	8
Zona Centru (2)	10	7
Zona Sud	10	6

▪ **Prezentarea experiențelor inovative, practicilor de succes ale bibliotecilor privind implementarea priorităților profesionale ale anului 2021:**

Zona Nord (22 iunie 2021):

✓ Biblioteca Municipală „E. Coșeriu”, Bălți – „Servicii de bibliotecă livrate în scopul atragerii spre lectură a comunității bălțene”, Ludmila Ouș, Maria Caraștefan.

✓ Biblioteca Municipală „E. Coșeriu”, Bălți – „Incluziunea digitală – provocare sau oportunitate de modernizare a serviciilor de bibliotecă”, Victoria Țicu.

✓ Biblioteca Științifică a Universității de Stat „A.Russo”, Bălți, – „Incluziunea digitală a bibliotecarilor din învățământ: forme și metode moderne”, Mihaela Staver.

✓ Biblioteca Publică Raională „Iulian Filip” Drochia – „Practici ale rețelei teritoriale Drochia prin aplicarea curriculumului „Tehnologii informaționale”, Lidia Gontea.

✓ Biblioteca Publică Orășenească „Emil Loteanu”, Osnița – „Интернет - круиз продолжается...” = Serviciul „Croaziera pe internet continuă...”, Tatiana Gîlcă.

✓ Biblioteca Publică Orășenească „Ion Creanga” Florești – „Copii cititori în brațele părinților”, Elena Belschi, Mariana Antoci.

✓ Biblioteca Publică Raională „Alexandru Donici”, Orhei – „Utilizarea resurselor cu acces deschis în activitatea bibliotecilor orheiene”, Lucia Brehoi, Victoria Agatiev-Iarmacov.

Zona Centru (1)(24 iunie 2021):

✓ Biblioteca Municipală „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” din Chișinău, filiala „Ovidius” - *Metode și tehnici moderne de exploatare a textului utilizate în cadrul atelierilor de lectură, desfășurate la biblioteca „Ovidius”, - o nouă perspectivă asupra lecturii ca proces*

de comprehensiune”, Lilia Don-Ciobanu.

✓ IPÎ Liceul Teoretic Orizont, Chișinău - *Proiect Transnațional Educație online fără hotare Cartea în viziunea copiilor Republica Moldova*, Corina Hartea.

✓ Biblioteca Municipală „Bogdan Petriceicu-Hasdeu” din Chișinău, Biblioteca Publică de Drept – *Serviciul Law Docs „Livrarea documentelor prin email”*, Elena Zavtoni

✓ Biblioteca Publică Gura Bîcului, Anenii Noi – *Digitalizarea activității Bibliotecii Publice Gura Bîcului prin parteneriate și proiecte*, Svetlana Palii.

✓ Biblioteca Științifică a Academiei de Studii Economice din Moldova – *Fortificarea competențelor digitale ale bibliotecarului în formatul online de activitate*, dr. Natalia Cheradi, Silvia Habașescu.

✓ Biblioteca Publică Orășenească Șoldănești – *GSuite: formarea formatorilor*, Adriana Tiron.

✓ Biblioteca Publică Raională “Vasile Alecsandri”, Telenești – *„Serviciul Interconexiuni Multiculturale”*, Maria Furdui. Mod de acces: <https://prezi.com/p/twf08dgaod4e/de-la-servicii-cu-prezenta-fizica-la-cele-cu-prezenta-virtuala/>

✓ Biblioteca Municipală ”B.P. Hasdeu”, filiala, „A. Mickiewicz” – *Serviciul „Parentingul în bibliotecă - serviciul care a rezistat pandemiei”*, Svetlana Gumeni.

✓ Biblioteca Municipală „Bogdan Petriceicu Hasdeu” din Chișinău, *BM Hapes – repozitoriul instituțional al Bibliotecii Municipale B.P. Hasdeu*. Revista BiblioPolis online, dr. Mariana Harjevschi, Ludmila Pânzari

Zona Centru (2)(25 iunie 2021):

✓ Biblioteca Publică Raională „Dimitrie

Cantemir”, Ungheni – *Învățarea pe tot parcursul vieții – cheia succesului pentru femeile moderne*. Din experiența BPR Ungheni „D. Cantemir”, Aliona Manciu.

✓ Biblioteca IPÎ Liceul Teoretic „Mitropolit Nestor Vornicescu” Lozova, Strășeni. *Biblioteca – spațiu nelimitat al cunoașterii și rememorării*, Vera Ciocan.

✓ Biblioteca Publică Raională „Petre Ștefănuță”, Ialoveni – *Digitizarea patrimoniului cultural: Colecția de publicații seriale locale. Experiențe de digitalizare a activității bibliotecii din bibliotecile comunale/rețea*, Lidia Rusu.

✓ Biblioteca Publică Raională „Ion Ungureanu” Căușeni – *Dezvoltarea sistemului de formare profesională continuă - prioritate strategică a BPR „Ion Ungureanu” Căușeni*, Liuba Osipov.

✓ Biblioteca Publică Raională „Dimitrie Cantemir”, Ungheni – *Serviciu de bibliotecă „Pământeni noștri. Personalități marcante unghenene”*, Struc Elena.

✓ Biblioteca Publică pentru Copii Țibirica, Călărași – *Serviciul „Proiectul STEM în educarea copiilor de la Țibirica”*, Raisa Bordei.

✓ Biblioteca Publică Raională „ÎPS Antonie Plămădeală” Hâncești – *Dezvoltarea competențelor utilizatorilor de a utiliza sursele cu acces deschis EU Bookshop*, Tatiana Darii.

Zona Sud (29 iunie 2021):

✓ Biblioteca Raională „Andrei Ciurunga”, Cahul – *Proiect de succes: „Cetățeni instruiți – comunități prospere”*, Tamara Donici.

✓ Библиотека Комратского Государственного Университета – *Поиск новых возможностей в краеведческой работе библиотеки Комратского Государственного Университета в условиях пандемии*, Анна Кёся.

✓ Biblioteca Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” – *Bibliotecile școlare în contextul pandemiei COVID-19: analiza indicatorilor*, Ecaterina Scherlet.

✓ Biblioteca Publică Regională Comrat – *Актуальные вопросы работы Центральной библиотеки Гагаузии в онлайн режиме, как библиотечного цен-*

тра для Публичных библиотек Гагаузии, Maria Nedeașcova.

✓ Biblioteca Publică Crihana Veche, Cahul – *Serviciul „Sunet și culoare pentru fiecare”*, Maria Cudlenco.

✓ Biblioteca Publică Raională „M. Sadoveanu” Strășeni – *Experiențe și bune practici de utilizare a Accesului Deschis*, Natalia Grițco.

▪ **Evaluarea finală** a lucrărilor conferințelor zonale reprezintă sinteza chestionarului online (completat de 36% dintre participanți). Analiza chestionarului de evaluare finală specifică orientările și tendințele profesionale din perspectiva priorităților naționale ale anului 2021, bazate pe experiențe și bune practici în domeniu. Astfel se constată următoarele concluzii și recomandări:

✓ Prin răspunsurile la întrebarea 1, referitor la identificarea priorităților Anului profesional 2021, a fost demonstrat faptul că participanții la conferință cunosc genericul anului 2021, care ține de fortificarea digitalizării activității bibliotecare, dar mai puțin cunosc toate prioritățile de bază ale anului profesional.

✓ În vederea sprijinului metodologic privind implementarea Programului Național LecturaCentral, ediția a IV-a, 2021, dar și alte activități de bibliotecă, participanții au specificat diverse propuneri dintre care menționăm: axarea activității de promovare/educare a lecturii pe cercetarea necesităților de lectură ale utilizatorilor; dezvoltarea competențelor privind managementul proiectelor (de promovare a cărții și lecturii); promovarea lecturii în familie; cunoașterea bunelor practici de activități și servicii online; îmbunătățirea achizițiilor privind publicațiile scriitorilor autohtoni; dezvoltarea competențelor de cultura lecturii; organizarea serviciilor informaționale la distanță; promovarea bazelor de date în acces deschis; organizarea concursurilor privind lectura și altele.

✓ *Participanții au apreciat experiențele prezentate în cadrul conferințelor zonale, considerându-le foarte importante pentru rețelele concrete de biblioteci*: Incluziunea digitală – provocare sau oportunitate de modernizare a serviciilor de bibliotecă; Servicii

de bibliotecă pentru copii în mediul virtual; Utilizarea resurselor cu acces deschis în activitatea bibliotecilor orheiene; Fortificarea competențelor digitale ale bibliotecarului în formatul online de activitate; Digitalizarea activității Bibliotecii Publice Gura Bîcului prin parteneriate și proiecte; Serviciul „Parentingul în bibliotecă – serviciul care a rezistat pandemiei”; Digitizarea patrimoniului cultural: Colecția de publicații seriale locale. Experiențe de digitalizare a activității bibliotecii din bibliotecile comunale/rețea; Dezvoltarea competențelor utilizatorilor de a utiliza sursele cu acces deschis EU Bookshop; Învățarea pe tot parcursul vieții - cheia succesului pentru femeile moderne. Din experiența BPR Ungheni „D. Cantemir”; Servicii de bibliotecă pentru copii în mediul virtual; Proiect de succes: „Cetățeni instruiți - comunități prospere”; Serviciul „Sunet și culoare pentru fiecare” etc.

✓ *Dintre reperatele cheie ale implicării bibliotecilor în implementarea Agendei ONU 2030 participanții la conferințele zonale au identificat:* „Fără sărăcie. Eliminarea sărăciei în toate formele sale pretutindeni” prin combaterea/eradierea sărăciei educaționale și materiale prin carte și lectură și depășirea situațiilor de criză cu ajutorul psiholecturii”; „Pace și justiție”, „Promovarea societăților pașnice și favorabile incluziunii pentru dezvoltarea durabilă, asigurarea accesului la justiție pentru toată lumea și construirea instituțiilor eficiente, responsabile și favorabile incluziunii la toate nivelurile”, „Educație de calitate. Asigură o educație de calitate cuprinzătoare și echitabilă și promovează oportunitățile de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți”, „Parteneriat pentru dezvoltare durabilă”, „Consolidarea mijloacelor de punere în aplicare și revitalizare a parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă”, „Inovație și infrastructură bogată”, „Construirea unei infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și favorabile incluziunii și încurajarea inovației”.

▪ *ePortofoliul conferințelor zonale (diseminat tuturor centrelor biblioteconomice) a inclus:*

✓ agenda conferințelor zonale pentru fiecare zonă;

✓ afișul conferințelor zonale;

✓ prioritățile profesionale ale anului 2021 (aprobate la Forumul Managerilor din cadrul Sistemului Național de Biblioteci, 4 noiembrie 2021);

✓ prezentări-suport metodologic (ale experților);

✓ prezentări ale experiențelor și reușitelor din rețele de biblioteci;

✓ sinteze ale chestionarului privind evaluarea conferințelor zonale (pe zone);

✓ alte materiale.

Impactul lucrărilor Conferințelor zonale:

▪ cunoașterea/diseminarea practicilor, experiențelor de succes ale bibliotecilor publice

▪ evaluarea situației privind mersul implementării priorităților profesionale ale anului 2021 și identificarea domeniilor de centrare a eforturilor de sprijin metodologic din partea centrelor biblioteconomice naționale și teritoriale:

✓ Dezvoltarea competențelor de lectură într-o perspectivă a învățării pe tot parcursul vieții

✓ Programul Național LecturaCentral, ediția a IV-a: diseminare de informații, parteneriate, colaborări, prezențe în spațiul virtual

✓ Digitalizarea activității bibliotecare: proiecte, programe, advocacy, infrastructură

✓ diversificarea serviciilor prin participarea la diverse proiecte locale, naționale, internaționale, contribuția bibliotecilor la implementarea Agendei ONU 2030

✓ Incluziunea digitală a personalului de specialitate din biblioteci

✓ dezvoltarea competențelor bibliotecarilor privind Știința Deschisă, componentele care asigură funcționarea acesteia: conținut științific, infrastructuri și cultura științifică deschisă

▪ platformă de comunicare profesională și schimb de experiență

▪ publicarea materialelor, prezentate în cadrul conferințelor zonale în revista „Magazin bibliologic” (instituirea unei rubrici speciale).